

aquests dos treballs sobre temes relacionats entre sí. O. M. Dalton, *A Portable Dial in the form of a book, with Figures derived from Raymond Lull* (*Archaeologia*, 1925, LXXIV, 89-102). Aquest rellotge de sol portàtil fou adquirit no fa gaire pel British Museum. Té la forma d'un llibre, és de coure, construït a Roma en 1593. La seva particularitat consisteix en què en les superfícies de les tapes hi ha incises quatre figures que recorden tot seguit les figures de cercles concèntrics tan característics de R. L., àdhuc alguna d'elles és perfectament lul·liana. Es de creure que van pertànyer a un lul·lista tal vegada jesuïta. L'autor fa una exposició interessant i afectuosa de la ciència de R. L. de qui dóna així mateix unes notes biogràfiques. El treball és ben il·lustrat. — L. Pereira da Silva, *A propósito das leituras do Infante* (*Lusitania*, 1923, I, 23-7) és a dir, l'infant Enric el Navegant que podia haver trobat en les obres de R. L. «assunto atraente na parte relativa a instrumentos e preceitos de navegação». Un d'aquests instruments hom podria creure que és un astrolabi que s'atribueix a Mestre Ramon. Pereira da Silva reproduïx una figura que es troba a la fi del *L. principiorum medicinae* (Ed. Maguntina, vol. I) a la qual hom dóna el nom d'astrolabi nocturn» o *Sphaera horarum noctis*, però que no és pròpiament, diu, un astrolabi.

VÀRIA. — A les diverses recensions sobre treballs lul·lians, registrades en el curs d'aquesta ressenya, afegirem l'article del P. Matthias Reichmann, S. J., *Neue Forschungen über Raymundus Lullus* (*Stimmen der Zeit*, 1916, 92 Band, 342-6) a propòsit d'obres de Keicher, Probst i Gottron, treball que ens passà per alt en la Crònica passada i en el qual hi ha quelcom a espigolar. — L'interès amb que el Dr. Adam Gottron, varies voltes esmentat, segueix el moviment lul·lià contemporani ens el demostra el seu article-recensió *Neue Literatur zu Ramon Lull* (*Franciskanische Studien*, 1924, 218-21) on s'ocupa de diverses publicacions dels anys 1914-1924. En la mateixa revista havia publicat ja altres dos articles semblants. Esperem que aquest no serà pas el darrer. — R. D'ALÒS-MONER.

Estudis sobre el mestre Guiu Terré

- BARTOMEU F. M.^a XIBERTA, O. Carm.: *La Metafísica i la psicologia del Mestre Guiu de Terrena, Carmelita, bisbe de Mallorca i d'Elna en Anuari de la Societat Catalana de Filosofia*, any I (1923) (Barcelona, 1924) pp. 165-212.
- *De mag. Guidone Terreni, priore Generali Ordinis Nostri, episcopo Maioricensi et Elnensi en Analecta Ordinis Carmelitarum*. Any XV, vol. V (Roma, 1924), pp. 113-206.
 - *El tomisme del Doctor Breviloc Guiu Terré en Miscel·lània Tomista* (Barcelona, 1924), pp. 81-96.
 - *De doctrinis theologis magistri Guidonis Terreni en Analecta Ord. Carm.*, V (Roma, 1925), pp. 233-376.
 - *Guidonis Terreni, Questio de magisterio infallibili Romani Pontificis* quan editat P. Bartolomeus Xiberta O. Carm. — 32 pp. Fasc. II de la sèrie *Opuscula et textus historiam ecclesiae eiusque vitam atque doctrinam illustrantia*, dirigida per M. Grabmann i Fr. Pelster, S. I. Munich, 1926.

El jove autor, professor al Col·legi Internacional de S. Albert, de Roma, és avui una autoritat pels seus estudis d'història de l'Escolàstica. D'ells hem agrupat ací els que tenen relació directa amb la nostra història literària com són els que es refereixen al mestre Guiu Terré, una de les grans figures de l'Orde Carmelítana i de la cultura llatino-eclésiàstica a Catalunya. A pesar de la seva celebritat poques coses sabíem sobre les obres i doctrines del doctor «Breviloc», en part per no trobar-se les seves obres en les nostres biblioteques. Es pot dir que el P. Xiberta, amb la seva forta preparació i la natural amor que sent per la seva pàtria i per la seva orde, ens l'ha retrobat.

Senyalem sobretot, tingut compte del caràcter de l'ANUARI, el segon dels esmentats treballs, monografia de conjunt sobre el Mestre Guiu. Consta d'un primer capítol d'introducció bibliogràfica, un altre sobre la vida i un tercer sobre la bibliografia, mss. i edicions.

Les principals dades sobre la vida del Mestre Guiu són les següents: natural del Rosselló, nasqué probablement a Perpinyà (sobrenom amb el qual és conegut també), cap els volts de 1280. Molt jove vestí l'hàbit del Carme i estudià a París, on fou deixeble de Godofrè de Fontaines, professor d'aquella Universitat. Sabem també que va intervenir en les controvèrsies suscidades a l'entorn d'una opinió del mestre Joan Quidort († 1306), i que en 1313 va sostenir la primera de les seves disputacions quolibetals. En ella hi ha una qüestió dedicada a refutar les idees d'Arnau de Vilanova sobre la pròxima vinguda de l'Anticrist. Era ja aleshores mestre en teologia. Fou elegit Prior Provincial de Provença en el capítol general carmelità de 1318; aquest càrrec, però, potser ja

l'havia tingut anteriorment. En el mateix capítol general assolí la dignitat de Prior General del Carme. En 1321 Joan XXII el creava bisbe de Mallorca i d'aquesta diòcesi passava a la d'Elna en 1332. La data de la seva mort cal fixar-la l'any 1342, a Avinyó. L'activitat del Prior General i sobretot la del Bisbe és la més documentada en els nostres arxius. Prengué part en diversos afers polítics del nostre país i fou un defensor estrenu de la Fe contra els heretges.

Les seves obres, en llur majoria inèdites, són classificades pel P. Xiberta en els següents grups: a) Obres generals de filosofia i teologia; b) Exposicions i qüestions sobre Aristòtil; c) Obres escripturístiques; d) Obres de dret canònic; e) Escrits polèmics; f) Sermons. De cada una d'elles descriu els manuscrits que ens les han conservades — i les rares edicions d'alguna que altra, — així com n'examina detingudament el contingut. Aquest conspectus bibliogràfic representa un treball importantíssim: en ell, com en totes les seves obres, el P. Xiberta procedeix amb sana crítica i forta erudició. Respecte les doctrines de l'il·lustre Carmelita el situa dintre l'ambient de la seva època comparant-les amb les de les grans figures de la filosofia i de la teologia medievals: La posició filosòfica del Mestre Guiu és «intel·lectualisme aristotèlic extremat, amb una pinzellada de nominalisme» (*La metafísica...*) Gràcies a aquests treballs del P. Xiberta que tan bona acollida han tingut entre els especialistes, el nom de l'il·lustre frare català del segle XIV comença a figurar dignament en les obres consagrades a la història de l'Escolàstica. — A.-M.

Estudis sobre Sant Vicens

CLOVIS BRUNEL: *Un plan de sermon de Saint Vicent Ferrer*. — 8 pp.

Aquest estudi ha estat publicat en el vol. LXXXV (1924) de la *Bibliothèque de l'École des Chartes*. En un manuscrit, ingressat de poc a la Biblioteca Nacional de París (nouv. acq. lat. 72), es conté un esquema de sermó, predicat en català, a Belley i que ofereix pel tema (la humilitat), i per la manera d'ésser desenrotllat, algunes afinitats amb sermons de sant Vicens conservats a València i a Perúgia. Això porta a l'autor a atribuir a sant Vicens, i al 1404 el sermó contingut en aquest interessant manuscrit del qual dona també una reproducció.

DR. P. SIGISMUND BRETTE: *San Vicente Ferrer und sein literarischer Nachlass*, Münster in Westf. 1924, XVI-214 pp.

Aquesta obra forma part — el vol. X — de les *Vorreformationsgeschichtliche Forschungen*, la sèrie que dirigeix l'eminent professor Heinrich Finke que hi ha publicat el seu *Aus den Tagen Bonifaz VIII* i els vols. dels *Papsttum und Untergang des Templerordens*, de tan gran interès per a la nostra història. En aquest llibre del Dr. Brette novament els documents dels nostres arxius i les fonts bibliogràfiques són aprofitats per a il·lustrar la vida i l'obra de sant Vicens Ferrer, l'apòstol valencià. La biografia de sant Vicens, la seva vasta producció han atret, en tot temps l'atenció dels místics i dels erudits, a partir dels seus mateixos contemporanis, com si la formidable atracció que el sant exercia en vida, aquell poder de simpatia i suggestió que feia que el seguissin en els seus llargs i atzarosos camins tants de penitents i devots, es perllongués a través dels segles i continués actuant fins els nostres dies. La bibliografia vicentina, deixant de banda les simples edicions d'obres seves, és intensament influïda per l'atracció personal del Sant, i són ben poques les obres que donguin d'una manera imparcial i objectiva la visió de l'home que per les seves qualitats extraordinàries i pel temps en què visqué estigué barrejat en qüestions i problemes que encara avui tenen el do d'apassionar intensament. Es potser per això que voldríem lloar especialment aquest llibre del Dr. Brette, per tants d'altres conceptes digne d'elogi. En ell l'autor ha aconseguit situar-se damunt de tot preconcepte i la succinta biografia que forma la primera part del llibre és de les més ajustades que fins avui s'hagin publicat; és també de les més documentades i tots els elements dels quals pot hom avui disposar han estat atesos i tinguts en compte. La segona part de l'obra és dedicada a la producció de sant Vicens, distribuïda en tres grans seccions: Sermons, Ascètica i Escrits profètics. En la segona inclou el *Tractatus de vita spirituali* i el *De Vita Christi*; en la tercera, els sermons i tractats referents a l'Anticrist. Omet per tant i justifica molt raonadament l'omissió, el *Tractatus contra Judeos* que generalment li ha estat atribuït. Els manuscrits i edicions de cada una de les obres són indicats i estudiats, la qual cosa permet d'establir el llur relatiu valor i fa el llibre del Dr. Brette estudi indispensable al qui vulgui enfondir una mica en el coneixement